

ქვემოთაშობის
წიგნი

ტარტარი

პირა მოქალაქე.

8
ი

მანებლებმა მოაწყვეს აშკარად უფარგისი
კონსერვების წარმოება. მათ უნდოდათ ყვა-
ვის ხორციით ეკვებათ საბჭოთა კავშირის
გმირული პროლეტარიატი, მაგრამ პროლე-
ტარული ძალა - უფლების უღმობელი ხე-
ლი დროზე მისწვდა მათ.

(გაზეთებიდან)

J. Nadaz

№37
/273/

ფასი

10კ

„ქმეა--ქმის მტერი“

უპასუი (მანებელს): — დაუშვი ლულა!.. რას მერჩი, რატომ მკლავ უნეს თვისტომს ძმობილო; ხომ უყუ-
რებ, ქვეყანამ გაიგო, რომ უნც „ჩემი ძმა და პირის ზიარება“, — ჩემისთანა ყვაფი ყოფილხარ..

— ამხანაგებო! პარტია ოა ხელისუფლება უაღრეს ყურადღებას აქცევს სურსათ-სანოვანის დამამზადებელ და განმანაწილებელ აპარატების გაუმჯობესებას... მიუხედავად ამისა, ზოგიერთ ადგილებში ჯერ კიდევ ვერ ვეღირსეთ „კულების“ მოსაზრებას... „კულები“ არის იმ პროდუქტებზედაც, რომლებიც „თავზე საყრელად“ გვაქვს. ეს მოვლენა უმთავრესად ზოგიერთ ხელმძღვანელ ბიუროკრატების მავნებლური მოქმედებით არის გამოწვეული. ამხანაგებო! საჭიროა გადაშკრეული ზომების მიღება; საჭიროა გამხილოთ ყველა ისინი, რომლებიც მუშათა მომარაგების საქმეს ხელს უშლიან! — დაასრულა თავისი სიტყვა სახელმწიფო ვაჭრობის ერთ-ერთ დაწესებულების გამგემ ივანე კუჭაძემ ხსენებულ დაწესებულების მუშა-მოსამსახურთა საერთო კრებაზე. ვანოს უკანასკნელი სიტყვა ტაშის გზიანობა დაჰყარა.

იმ დამეს ვანო კუჭაძე სტუმრათ გახლდათ სასურსათო მაღაზიის გამგის სერგო თავისიანებაშვილის ოჯახში. ვანოს სტუმრობას სერგო დიდი ხანია მოელოდა. დღეს კი სურვილი ასრულებოდა და სერგოც „ქართველური ხელგაშლილობით“ უმასპინძლდებოდა თავის ძვირფას სტუმარს.

ბირველად ვანო აღდგურძელეს.

— ბატონებო! დღეს ჩემი ოჯახი უბედნიერისაა მით, რომ ამისრულდა დიდი ხნის სურვილი და ჩემს ოჯახს ესტუმრა ჩვენი ძვირფასი ვანო. თითქმის ერთი წელიწადია, რაც ამხანაგი ვანო ჩემი უფროსი განსაზღვრით და ჩემსას მხოლოდ ბირველად არის დღეს. ეს აიხსნება მით, რომ მერამდენიმე თვე უდანაშაულოდ ვიჯექი გამსახლში. კიდევ კარგი, რომ ვანოს დახმარება მქონდა თორემ, ვინ იცის, იქნებ დღესაც არ ვყოფილიყავ თქვენ შორის. ბატონებო! ამხანაგი ვანო სახელმწიფო ვაჭრობის „სული და გულია“. დღეს, მაგალითად მომარაგების კამპანია ტარდება. გეკითხებით თქვენ: ვანო რომ არ გვყავდეს, განა ამ საქმეში რამე გაკეთდება?

მაშ, გაუმარჯოს ამხანაგ ვანო კუჭაძეს! — მანსპინძლის ეს უკანასკნელი სიტყვები დაიფარა ხანგრძლივი ტაშის ცემით, რომელსაც მოაყოლეს „მრავალუმიერი“.

მეორე დღეს დილით იმ მაღაზიის წინ, რომლის გამგეთ სერგო თავისიანებაშვილი იყო, ხალხი რიგში ჩამდგარიყო და გრძელი „კული“ გაეჩინათ.

— ამდენი ხანია აქ ვდგევართ და ჩვენი რაგი კიდევ არ სჩანს.

— სანამ ჩვენ რამეს მივიღებდეთ, მაღაზიას დაკეტავენ.

— დღეს თუ ვერაფერი მივიღეთ ერთ კვირას მოგვიწევს ლოდინი.

— ჩვენი მაღაზიის გამგე თუ გვეყოლა, ერთ თვესაც კი მოგვოწევს ცდა.

— გაფლანგვისათვის დაჭერილი იყო და ეხლა სამსახურში აღუდგენიათ.

— ალბად „ბებიები“ ეხმარებოდნენ.

— „ბებიები“ არ ვიცი და ვანო კუჭაძე რომ ეხმარებოდა ეს ყველამ იცის.

აი რა ისმოდა რიგში მდგომ ხალხში და „კული“ თანდათანობით გრძელდებოდა.

— მოქალაქენო! მაღაზიაში დღეს საქონელი მეტი აღარ არის. ერთი კვირის შემდეგ ისევ მივიღებთ. ეხლა კი მიბრძანდით! — ხმამაღლა გადასძახა ხალხს მაღაზიის ერთ-ერთმა თანამშრომელმა.

უკმაყოფილო ხალხი დაიშალა.

მაღაზიის წინ „კული“ აღარ სჩანდა. მაღაზიიდან კი ორი პატარა „კული“ მოსჩანდა. ცოტა ხნის შემდეგ უკანა კარებიდან ქუჩაში გამოდიოდნენ სერგოს და ვანოს ცოლები, შვილები, მოყვრები და ნათესავები, მათ სახეებზე სიამოვნების ელფერი ქონდათ აღბეჭდილი.

ცხადია, ისინი ხელ ცარელი სახლში არ ბრუნდებოდნენ.

ყუმბარა.

მაკონალდი

ბისკვიტის ჭამა გიყვარდა,
კვლავ გიყვარება, ცხადია,
„მემკვიდრის“ განდი გამდელი
მისი ძიძა და ვაღია.

ჩემბერდენ უკრავს დუდუქს
შენ დგები ფეხის ცერებზე.

ლაფი დაგასხა პორთფელმა
„სოციალისტურ“ წვერებზე.

ჩანკაიში

თქმულებაა ძველებური;
„არ ეკიდა კარი კარსა“,
ხავს ჩაჭკიდე ხელები და
„აეკიდე მკვდარი მკვდარსა“.

ხეობარი შეიქენი,
თეთრებიდან ითხოვ შველას,
ბედის ჩარხი უკან ბრუნავს,
ველარ იმდერ „ნანა-ჩელას“.
ვერ გამოდევ, სჩანს, ჩინეთი!
„საუცხოვო მზარეული,
კოვზი წაცარს ჩაგივარდა
დაფორები გაქვს არეული.

კოლბი.

მავნებლები

მავნე დღეს ჩვენთვის დიდი მტერია,
მტერი ისეთი ჩვენ სხვა არა გვყავს.
დახვრეტა მათთვის—არაფერია!
სასჯელს მოვსძებნით სიკვდილზე მაღალს!

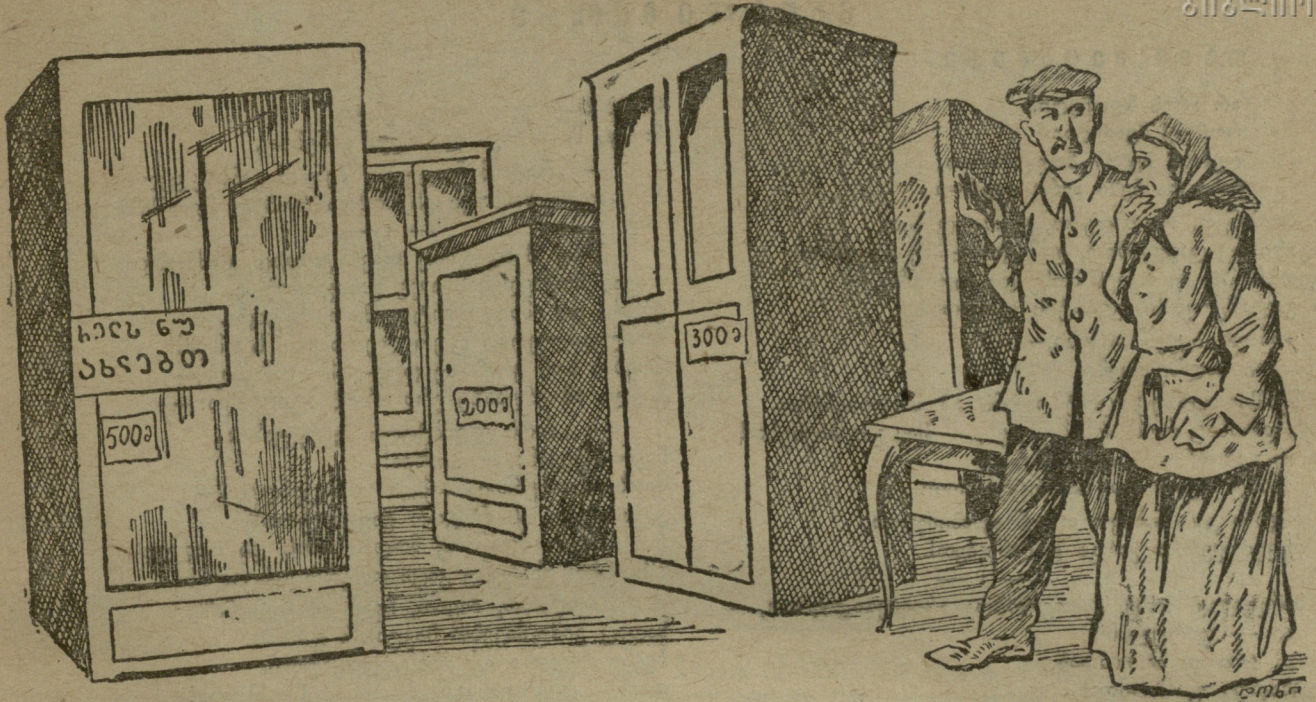
ბრიანი

„პან-ევროპისთვის“ მან ძოიცილა, —
საბჭოთა კავშირს უპირდაპირებს,
შეინარჩუნოს სურს თავის ქალა, —
გამოლაშქრებას ჩვენსკენ აპირებს.

ზარმანის ფაშისტები

ხედავთ? — გახსნით გერმანიის ფაშისტებს მაღა.
და ამზადებენ სახელმწიფოს ხელში ჩაგდებას,
მოიახლოვონ ამ მიზნისთვის მათ უნდა ვაღა,
მაგრამ მანამ იქ ჩვენი ცეცხლიც ავარდარდება

მიშვარდი.

— უი, ქაი! რათა სწერია ხელს ნუ ახლებთო?
— იმიტომ, რომ ხუთასი მანეთი ღირს და ყიდვას მაინც ვერ შეიძლება.

ყლაკუბტა ჩანჩალაძის მოსოლოგი

ჰაუ, შეჩერდით!
მოიცადეთ!

საით გარბიხართ?
მესდექით! ხედავთ, — ამივარდა გულის ფრიალი
ცნობიერება შეკარგება:
თვალთ მიზნელდება.
სულს ველარ ვითქვამ
მომეშველეთ! ახ ჩემი ბრალი

ცოტა შესდექით!
მოითმინეთ მოქალაქენო!
ღუბავთ ქვეყანას!
შეანელეთ ჩქარა ტემპები!...
ზომიერება, ხალხო, — ოქროს ზომიერება.
თორემ ფრენის დროს მტრის
მახეში ჩვენ გავებმებით,
რა საჭიროა ეს ქარხნები,
ეს ინდუსტრია,
საყვირთა ცემა, როგორც ღრენა
დაჭრილი მხეცის?!

სულთქმას მიმძიმებს, როცა ვხედავ
ქარხნების კომლით
რომ იბოლებს კაბადონი კრიალა ზეცის.

უკელით ნაბიჯს!
ეს ტემპები მუხლს მიკვეთავენს!
ვერც ვივლი, ვერა!
ამ ტემპებმა მომიკლა გული.
უკელით ნაბიჯს,
შეანელეთ ტემპები ჩქარა,

თორემ ტემპებმა შემიხუთა, დამიხზო სული
რაო?

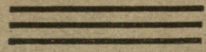
დამცინით?!
მე ჩამოვჩიო, მე — ჩანჩალაძე?!
ტემპებმა მიქნეს...
როგორ მატკობს ეს ჩამორჩენა,
ჩამორჩით ხალხო!
თქვენც ჩამორჩით, როგორც მე ვრჩები!
ჩამოურჩენლად არ იქნება ჩემი მორჩენა,
მძიმე ტვირთია ეს ტემპები:
„ხუთწლელი ოტხუი!“

რა საჭიროა სოცშეფიზბრი და დამკვრელობა?
ეს ყველაფერი გულს მიშფოთებს
და გრძნობას მიკლავს,
ეა არის გიჟურ მიზნებისათვის აწმყოს მკვლელობა

შეხედეთ ჩიტებს, ჩორრებს, ცაში მფრინავებს! —
არც ერთ იმათგანს, საწარმოო გეგმა არ აქვთ,
ფინანსებზე ხომ წარმოდგენაც არ შეუძლიათ,
და მაინც ცაში მხიარული უფილი გააქვთ.

რა საამოა უღარდელი მათი ქლურთული...
მე კი ყურები ლოზუნვით მაქვს გამონაქული...
ჰაუ! შეჩერდით...

შეანელეთ ტემპი!...
ვთავდები...
მი-შვე-ლე-ე-ე-თ,
ჩქარა ცივი ტილო...
გავთავდი დედი...

თ ა ვ ი მ ე ტ ა მ ე ტ ი

არ არის ზედმეტი,
რომ აქ შეამიტათ
დემიან ბედნი მოვიხმარო,
მისი და ჩემი ავრი-დავრიო.

მისმინეთ, მეგობრებო, ყურადღებით,
ამდგარი ნუ დაჯდებით, დამჯდარი ნუ ადგებით.
მოგითხრობთ მე თქვენ მოსე და აარონზე,—
მათ გალაშქრებას ეგვიპტის ფარაონზე.

ყოჩალი იყვენ ბიჭები,—
ნამდვილი ბალშევიკები!

მენშევიკებზეც ცოტაოდნეს აქ მოგახსენებთ.
წოსეს დროსაც რომ არსებობდნენ, — მას გაგახსენებთ!
როგორც ამ დროში, ისე მაშინაც
ყალთაბანდობდნენ მათ სამარცხვინოთ!

ოჯახს ვერ ნახავთ თქვენ უმახინჯოთ,
თუ დაკვირვებით კარგა გაშინჯავთ!..

პირველად მოსე სცხოვრობდა არალეგალურათ,—
ესე იგი — ფარულათ!
შემდეგ, ერთად აარონთან,
გამოცხადდა ფარაონთან.

— „ასე და ისე, თქვენო დიდებულებო,
ამის მოხსენებას თამამად გიბედავთ:
შენს მოხელეებს ვედარ დავანებებთ
ითარემონ ისე, როგორც იმათ ნებავთ,
ებრაელი ხალხის ზურგზე.

ვერ დაუშვებთ, რომ ლუკმა პურიზა
იზნიქებოდნენ წელში
იმათ ხელში
ის ერი,
რომელიც ღვთისაგან არჩეული არი!..

ფარაონმა, რომ ეს მოისმინა,
აღელვებულმა ვერ მოითმინა.
თვალები მკაცრად დააბრიალა,—
გააფთრებულმა დაიღრიალა:

— „ალარ გაათავებთ მაგ თქვენ ყბედობას?
შეგანანიებთ ამ თავხედობას!..“

მოსე და აარონი რომ წინ იფრინა,
მოციქულები ფარაონმა ყველგან აფრინა:

— „ჩვენი მეფეთი დიდ მზრუნველობით
და გამსჭვალული კეთილ სურვილებით,
ვაცხადებთ საყოველთაოდ,
რომ ჩვენ ვითავეთ
გაეაჩლოთ წარმოება!..

მხედველობაში გვაქვს ის გარემოება,
რომ აუცილებელია ზედამხედველთა რიცხვის გა-
რავლება.

რათა მუშებს არ მიეცეთ ნება
თავისუფლად ამოისუნთქონ,
ან ჩვენზე რაიმე ძვირი სთქვან!..
თავჩაქინდრული აკეთონ საქმე.
გაუქმებულთა ყოველი უქმე.
ერთ სამუშაო დღის გაცდენისთვის,—
ციხე ექვსი თვის!

ხელფასი არვის არ მოემატოს, —
საკანში ჯდომა თუ არ მოენატროს!..

ფარაონის მკაცრი ეს საჩუქარი,
ქვეყნათ მოედო, ვით სწრაფი ქარი!
მენშევიკური ვერაგების ხროვამ,
ხელზე დაიხვია სწორეთ ეს შემთხვევა.

მისაბაძავი გულმოდგინებით,
მოსეს მიმართეს ლანძღვა გინებით,

— „რატომ ჩაგვაგდე შენ ამ განსაცდელში
ალარ მახსოვს ეს მოხდა რომელ წელში...“

მოსე შემდეგშიც თავს კარგად გრძნობდა
თავის მოქმედებას ისე განაგრძობდა.

ერთსა და იმავე წერტილში ის სცემდა.
არალეგალურათ ფურცლებსაც კი სცემდა!!
კრებას ხომ კრებაზე დღე-ღამ ატარებდა,—
ყველა ამ კრებაზე ერთ აზრს ატარებდა: —

— „ძირს ეგვიპტელი ბურჟუაზია!
ჩვენი ქვეყანა არის აზია!

მითხარით ერთი, თქვენ გენაცვალეთ,—
ეგვიპტეზე ის როგორ გავყავლოთ?

სადაც მდინარე მოდის რძის და თაფლის,
იმას სხვა მხარეზე კაცი როგორ გასცვლის!

გავსწოთ, ძმებო, ჩვენ იმ ქვეყანაში,
სადაც ვიმუშავებთ საკუთარ ყანაში!

ჩვენი ქვეყანა იქ არის ალექსანდრია,
თითონ ღმერთისაგან მე ასე მაქ თქმული!

იქ ჩვენ ვიცხოვრებთ სრულად თავისუფლად,
არვინ გვეყოლება ბატონად და უფლად!

ცხოვრებას მოვაწყობთ ჩვენ იქ სხვანაირათ, —
უფრო გამოვიჩინთ უნარს და ყაირათს!

ყველას მივარგუნებთ მოთხოვნისდაკვალათ,
და გამოვართმევთ კი შეძლებისდაგვარად.—

კეთილ ცხოვრების რაც საფუძველია,
დანარჩენი კი არც ისე ძნელია!..“

სიტყვიერ აგიტაციის გარდა,—
რომელსაც აარონი ეწეოდა კარგა, —

ეგვიპტეში ებრაელების მონობაზე,
კლასთა წინააღმდეგობაზე,
და სხვა სოციალურ თემაზე,
მდაბიო გასაგებ ენაზე,—

მოსემ დასწერა წიგნი საუცხოვო,
რაც ეგვიპტელ ბრძნებს ძლიერ ეუცხოვ...

დაინახეს რა მასში ბალშევიკური სენი,
მეფის ტახტის წინ დატრიალდნენ ყველა ისინი

და შეჰქნეს ერთი განგამი:
რომ პოლიტიკურ ეკონომიაში

მოსეს და აარონს ინიჩი არ ესმით
და ამ დარგში მათ სიტყვა არ ეთქმით!

რაც თვით არ სჯეროდათ, — უმტკიცებდნენ სხვას!
შეუღვენ ქვიჯაში ტყუილა წყლის ნაყვას!

რომ დაამარცხა მოსემ მოგვები,—
არ დაიჯეროთ თქვენ ეს ეგები?

დაბეჯითებით მე ერთს ვთხოვთ მხოლოთ:
„დაბადება,“ რომ გადაიხილოთ.

იქ მოთხრობილია ბევრი აბდა - უბდა,
მაგრამ ცოტა რამ დაკვირვება უნდა.

რომ კაცმა გაიგოს,
რანაირათ იმ დროს

მოსე მოქმედობდა გაფაციცებით:
ქვეყანა მოჰქონა მან გაფიცებით!

მდიდრებს შიშისგან აცახცახებდათ.
თავის დასაცავათ ჯარი მზათ ედგათ.

“საგზაო” „მეცხარეები“

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ლმერთი: (ს. თ—იას) — ჩემო სილვა! გამიკითხე დავრლომილი, მათხოვე შენი „ბიბლია“: ჩემსას აღარავინ კითხულობს და იქნება მაგით მაინც შევაგროვო ჩემი ცხვრას ფარასავით გაფანტული მრევლი

ჩემს თავს ვაძლავს ხმამაღლა

ამხ. მედუშას ბინას, მისი შინ არ ყოფნის დროს, თავს დაესხენ ვიღაც ხულიგანი ქალები. მათი წარმოდგენით ისინი მედუშასგან იყვენ „ტარტაროზ“-ში გაწერილნი და იმუქრებოდნენ ბებულებით ანგარიშის გასწორებით. გამოუქვეყნებელი ქრონიკა.

ტრადიციულად ვამბობ ამ სიტყვას და ვაღიარებ: „არა მაქვს ბედი“ და მარტოობის სევდა და კმუნვა გულს მიწვავს ხოლმე, როგორც აბელი

არ ვამბობ ხშირად რომ ასე იყოს, მაგრამ ხანდახან მოხდება ასე: ვზივარ ოთახში და მენატრება ხმის გამომცემი და მობაასე.

და იმ დილით კი, როს ბანოვანო, თქვენ ლაწა-ლაწი დაუწყეთ კარებს, გულით ვნატრობდი, „მოყვასის ხილვას“ და საოცნებოთ ვიწვევდი მთვარეს

მთვარე დიდი ხნის იყო ჩასული, ნალვლიან თვალზე რული მდიოდა, და რა ვიცოდი თუ მთვარის ნაცვლად. „თქვენი მშვენიება“ ამომდიოდა?!

„რად არ გამიხმა ფეხები მაშინ“, რომ გაგასწარით თუნდ ერთი ბიჯით, შეგეგებოდით ვით ბავშვებს, როგორც პატარა გოგოს, პატარა ბიჭი.

შენატრი კარებს, რომ თქვენ გიხილათ, ჩემს ოთახის წინ ბებუთით ხელში, რომელიც გსურდათ, რომ გამოგველოთ ჩემს „უბიწო“ და „უმანკო“ ყელში.

მაინც ვიცოდე ნეტავ ვინა ხართ მაკო, ელპიტე, სოფო თუ ფატი, ან რა გაგვიჩნდა ჩვენ გასაყოფი, ვერ გავარკვიე, — „რჯული და ხატი“,

თუმცა თქვენ ხატებს ათასს სჯობიხარო ბანოვანებო, მე ასე მჯერა, და გულით ვწუხვარ საკუთარ თვალთ. რომ ვერ გიხილეთ, ვერც ერთი ჯერა.

მე ყოველ ღამით სახლში ვისვენებ... კმარა ბაასი. შეგებოთ საქმეს. როდის ყოფილა რომ „ტარტაროზი“. დანების ქნევით სადმე ალაგმეს?

ჩვენ სასკანდალო არაფერი გვაქვს, შეგვიბრებაში მე გიწვევთ თქვენა, მტკიცეთ ჩაებათ ფერხულში შრომის ჩაჰკლათ გრძნობები პირადი, ქვენა.

და უსამართლო შეურაცყოფას, თუ კი მოისმენთ ვისგანმე მაშინ, მოგვიხმე ძმურად და თანაგრძნობის კილოს იზოვით ტარკორის ხმაში.

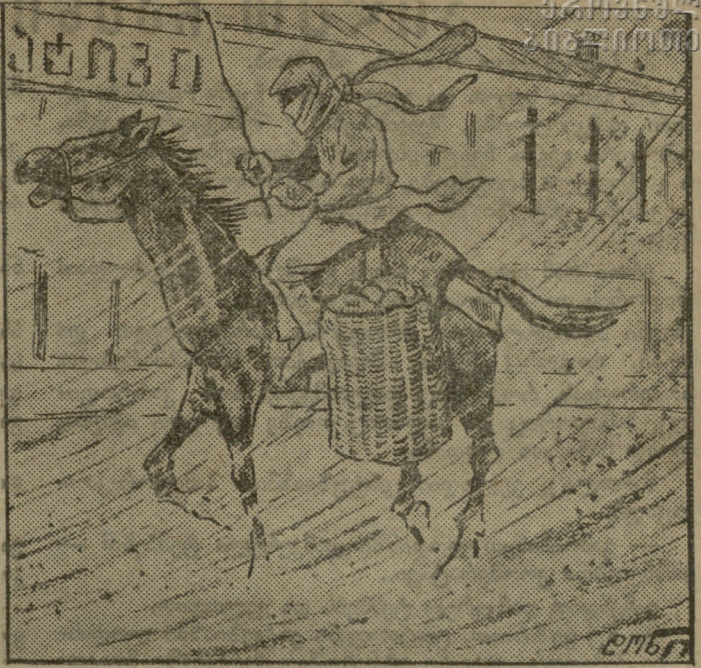
ჩვენ კი უგნურ და ხულიგნურ სკანდალს, საქმეს ვერ ვეტყვით, თავი ვანებოთ დანარჩენ აზრებს პირადათ გეტყვით, ჩემო უცნობო ბანოვანებო. **მედუშა.**

ზესტაფონის გავრეზვლები

სწორეთ ისეთ დროს ვინახული მე ზესტაფონი, როს ძნელი იყო გამეტურნა ტალახის ფონი. მაგრამ, ეჰ, ტალახს ვინ ჩაოდა ქუჩებში მდგარსა, კოორპერატივს გასაქარი ადგია კარსა: მაგალითები რამდენიც გსურთ... ისმინოს ყველამ აქ პატიოსან, ალალ ნოქარს შეხვდებით ძნელათ. სამაგიეროთ მრავალა ყოვლად უღირსი, გამგეობას რომ დაევალა: აღმოფხვრა ძირში, მაგრამ სჩანს იგიც

განისვენებს სალათას ძილში. წინათ ხაშურის მუშკოპის ლოთი ნოქარა (ცნობილადეა გვარი მისი— მართლაც „ცნობილი“) დღეს აქ განაგებს მალაზიას, ვით ჯადოქარი, მიმთვისებელი საქონლისა, ყოვლად გმობალი. (გამგეობა კი შორით უმზერა გულ-დანდობილი) ნოქარი ვანო გუნიაეც დასჯის მაგვირად (დადგენილება რაიკომის გამოტანილი), შევბულებაში გაასტუმრეს და წყალტუბოდან

ჩამობრძანდება დღეს თუ ხვალ „ხელ-დაბანილი“. აი „ტარტაროზ“, ვის ხელშია ხალხის ქონება, გადაქარბება ფაქტებისა ნუ გეგონება. თუ არა გჯერა, მოდი, შენი თვალებით ნახე, თან წამოიღე „ვირთაგების“ საქერი მახე და თუ ვსტყუოდ— შენს წინაშე, — გამამართახე. **უჩინარი.**

უღაბნოს და მუთანის მუხის ბაღუნიანი ქარის დროს.

ს ე ნ ს ა ც ი უ რ ი ა ლ მ ო რ ე ნ ა

ეს აღმოჩენა ნამდვილად მე მეცუთენის. იქნება თქვენ-
ნა გგონიათ, რომ მე ერთი რამ აღმოვაჩინე? არა! ორი!

პირველი: მე აღმოვაჩინე ერთ მახლობელ ავტონო-
მიურ რესპუბლიკაში ასეთი მთარგმნელი, ქართული ენის
მცოდნე, რომ ჯერ საქართველოს მისი მსგავსი არავინ
უნახავს.

მეორე: მე აღმოვაჩინე, რომ თურმე ტფილისში დი-
დი ხანია არსებობს ერთი კომისია, რომელსაც მიზნად
დაუქანავს ქართული ენის დახვეწა, გალამაზება, გამშვე-
ნიერება. კომისიას ჯერ-ჯერობით გამოცემული აქვს გა-
ნცხადებები, რომლებს წაკითხვა დაატკობს ყველას,
როგორც ქართველს ისე არა ქართველს.

რომ ლითონ სიტყვებით არ ჩამომართვან ეს ამ-
ბავი სანიმუშოდ მოვიყვან დიდებული მთარგმნელის
მიერ ნათარგმნს და დაბეჭდილ წიგნაკს: წიგნს სათაუ-
რათ აწერია: „საზოგადოება წერა-კითხვის უცოდინარო-
ბა“, მეექვსე გვერდზე შავით თეთრზე დაბეჭდილია შემ-
დეგი: „საუკეთესო სახსოვარი ილიჩის წერა-კითხვის
უცოდინარობის მოსპობა“ (!!!) ქვევით: „ჩვენ მათხოვარი
ხალხი, უკულტურო ხალხი, — არაა უბედურება: იყოს
ცოდნა იმის, რომ მუშას და გლეხს სწავლა უნდა ეხლა“...
და სხვა (ოჰ, რა მშვენიერებაა?!).
ნ. ლენინი.

მეცხედე გვერდზე: „უფლება და მოვალეობა საზოგა-
დოების წევრის“.

(„მომწერ ა—თის წერა-კითხვის უცოდინარობის
საზოგადოების უსტავიდან“).

§ 8. საზოგადოების წევრათ შეიძლება იქნეს მოქა-
ლაქენი ორივე სქესისა, შესრულებულნი 18 წლის, უფ-
ლების მქონე და სასამართლოს მიერ ურყუნელი...

§ 9. საზოგადოების წევრებად არიან პირები (ფიზი-
კური და იურიდიული), რომლებიც გარდა მატერიალუ-
რი შემწეობისა საზოგადოებრიობისათვის აქტიურად იღე-
ბენ მონაწილეობას საზოგადოების მუშაობაში წარა-
კითხვის მოსასპობად“.

§ 10. ნამდვილი წევრი მიიღება საზოგადოებაში ორი
საზოგადოების წევრის განცხადებით, საერთო კრებით,
ლია ბალატიროვკით, უბრალო უმრავლესობით ხმისა.

§ 13. ნამდვილ წევრს აქვს ხმა გადამწყვეტი საერთო
კრებაზე, აგრეთვე გამოირჩიოს ან იყოს ამორჩეული ყვე-
ლა თანამდებობაზე საზოგადოებისა.

მე მგონია ეს მარგალიტები საკმარისია ჩემი აღმოჩე-
ნის დასამტკიცებლად.

ეხლა მოვიყვანთ მოლავაწეობის ნიმუშს იმ კომისი-
ისა, რომელიც თურმე დიდი ხანია მუშაობს ტფილისში
ქართული ენის დასახვეწად და ჩვენ კი არაფერი ვიცით.

ეს კომისია გახლავთ ა.-კ. რკ. გზის პენსიონერთა
კომისია. პატარა კომისია კი არ გვეგონოთ, თერამეტი კა-
ცისაგან შესდგება. თავის მოლავაწეობის აღსანიშნავად კო-
მისიამ ამ დღეებში ასეთი სამგალითო განცხადება გა-
ნის დასამტკიცებლად.

(მოკვყავს სიტყვა-სიტყვით) „განცხადება. გაცი-
მა ორდერების მუშა მოსამსახურებზე პენსიონერებზე
მოხდება 17 და 18 ენენისთვის ხუთ საათ., საღამოს, რო-
მელიც გატარებულია აღრიცხვაზე. ორდერნი კაცის და
ქალის, რომელიც ობლები, ობლები მუშის ან ცოლი ეხ-
ლა ვერ მიიღებს ამ ორდერებს და მეორე ოჩერედში მი-
იღებენ ორდერებს. კომისია“.

ქართული ენის სიწმინდე, მისი ასე სათუთად შენახ-
ვა პირველი მაგალითია საქართველოს არსებობის ის-
ტორიაში.

ეს ორი ფაქტი ღრმად დამაფიქრებელია და ძალა-
უნებურად დგება საკითხი — როგორ მოვიქცეთ?

ჩემი გულწრფელი წინადადებაა: დაუყოვნებლივ
გამოიწეროს სახელგამმა ის დიდებული მთარგმნელი
და მიაწოდოს მას ყველა თარგმანილი წიგნების რედაქცია...
(მისამართს აფხაზეთის სახ. განათ. კომისარიატი აღმო-
უჩინს).

რკინის გზის პენსიონერთა კომისია შეუერთდეს იმ
კომისიას, რომელიც ამ რამოდენიმე წლის წინად შესდგა,
ქართული ტერმინების შესამუშავებლად და ენის დასა-
ხვეწად. ამ კომისიას შეუძლია შეიქრას იქ, როგორც ახა-
ლი ნაკატი და გააჩხოვროს მისი მუშაობა. თუ ასე
მოხდა, მაშინ ჩვენ „ბედს“ ძალი არ დაჰყუფს.

მანათი

მე სანრეწველო რაიონში ვმუშაობ.
რა გინდა სულო და გულო, რომ ჩვენს რაიონში არ იყოს: დამკვრელობა, შეგვიბრება, შემხვედრი გეგმა, დამხვედრი გეგმა, ჩვეულებრივი ბრიგადები, მიმყოლი და გამსვლელი ბრიგადები, რეგ. საწარმოო სასამართლო, აღტყინება, ენტუზიაზმი, აღფრთოვანება და ბევრი რამ სხვაც.

ერთი რამ იყო, რაც ხელს გვიშლიდა: ეს გახლდათ პამიდორის და კართოფილის ნაკლებობა.

ჩვენი ადმინისტრაცია, პროფკომი, პარტუჯრედი და სხვები, როგორც წესია, მივადექით სამომხმარებლო კოოპერაციას, რომელმაც დაგვაიმედა, რომ კარტოფილიც, პამიდორიც და სალათაც თავზე საყრელი იქნება, ოღონდ საჭიროა ლოდინი.

მართლაც, ველოდით ენტუზიაზმით პამიდორ-კარტოფილს.

— გამოიჩინეთ ლოდინში დამკვრელი ტემპები! — გვაძახებდა კოოპერატივი..

ვიჩენდით დამკვრელ ტემპებს და ველოდით.

— ნუ გეშინიათ, ცოტადენი ენტუზიაზმი ლოდინში და პამიდორი თავისი ოხრახუშით ქარხანაზე მოგადგებათ, — გვაიმედებდა კოოპერატივი.

ველოდით მუშური აღტყინებით.

— ცოტა კიდევ, — შემოგვძახოდა კოოპერატივი, — სულ მცირეოდენი ლოდინური აღფრთოვანება და კარტოფილიც მოდის!

მოგესხენებათ, დამკვრელი ტემპები სწორედ ლოდინში არ ვარგა. აქ არც ენტუზიაზმი გამოდგება. ამიტომ მოვიწყვიეთ კრება და ბოსტნეულის საკითხი განვიხილეთ.

— ბოსტნეული, ამხანაგებო, ფრიად კარგი რამეა და თან ასუქებს კაცს, — დაიწყო მოხსენება კოოპერატივის გამგემ.

ყველანი დავეთანხმეთ.

— ბოსტნეულის ჭამა სახეზედაც უხდება კაცს, — განაგრძო მან.

აქაც ყველანი თანახმა ვიყავით.

— სხვათაშორის, ბოსტნეულში არის ვიტამინები, ხოლო უვიტამინოთ ცხოვრება არ შეიძლება. ამიტომ მოვიწოდებთ ჭამოთ რაც შეიძლება მეტი ბოსტნეული, ორგანიზმისთვის მეტად სასარგებლოა, — დაამთავრა მან მოხსენება.

ყველა ნასიამოვნები დარჩა მოხსენებით.

— შეკითხვები ხომ არ გაქვთ, — იკითხა თავმჯდომარემ.

— როგორ არა, წამოიძახეს აქეთ - იქიდან, — ეგ კაცი რომ ასე აქებს ბოსტნეულს, აქვს თუ არა ჩვენს კოოპერატივს რაიმე მწვანელი, ექვსი თვეა დააბრებებით, რომ გვიმასპინძლდება?

კოოპერატივის გამგე დაიბნა, მაგრამ რიხიანად განაცხადა:

ბოსტნეული, ამხანაგებო, ჩვენ გამოვიწერეთ სხვადასხვა ქალაქებადან, მაგრამ არ მოგვსვლია, ისე მე მგონია, ეს საშემოდგომო—საზამთრო გდაზიდვები რომ მოწესრიგდება რკინის გზაზე, ჩვენც მივიღებთ მწვანილს. ჯერ რა გაჩქარებთ, მისია (ეს ამბავი მისში მოხდა)...

— კი მაგრამ, ქალაქებს სადა აქვთ მწვანელი, თითონ არ ყოფნით?

— ექნებათ, — დაგვაიმედა კოოპერატივი, — ცოტა რავა არ მორჩებათ სულ თითონ ხომ არ შექამენ შეკაცო!..

დავფიქრდით. „ნუ თუ მართლა შექამენ და არ მოვაგონდებით, ეს ხომ სამრეწველო უბანია, თუმცა სოფლები ახლავს“!

ააშენოს მისი ოჯახი, სამი-ოთხი გამომგონებელი გვეყავს და იმათ დავვიხსენეს.

ოთხავემ ერთად შემოიტანა წინადადება, ჩვენ თითონ დავგვეყო ბოსტნეულის მეურნეობა. მით უმეტეს, რომ ახლო - მახლო მიწები თან ნოყიერია და თან ცალი-ერიცაა. ამ გამოგონებას ორივე ხელებით ჩავექიდეთ და მუშაობის შემდეგ ყველანი ბოსტანში გავდიოდით თითო - ორორი საათით. გავაშენეთ მაგრამ რა გავაშენეთ! ოცი დესეტინა ბოსტანი გვაქვს, კარტოფილით, ხახვი, ქინძი - ოხრახუშით, კომბოსტოთი და სხვა ათასი ბოსტნეულით.

ჩვენი კოოპერატივი ერთხანს შორიდან გვიცქეროდა, მაგრამ როცა გამეგობა გადავირჩიეთ, ისიც ჩვენთან მოვიდა და თითონ ჩაუდგა საქმეს. ახლა ჩვენი ბოსტანი ჩვენ კია არა, სამ ჩვენისთანა სამრეწველო უბანს ეყოფა.

ეს ამბავი, ამხანაგებო, ხუმრობა არ არის და ჩვენ ვურჩევთ ყველას, ნუ მოელოდებიან სხვისი პირით ფაფას ჭამას და თითონ შეუდგენ ბოსტნების გაშენებას. გარწმუნებთ, კარგიცაა ქარხნიდან სუფთა ჰაერზე გავლა და თითო საათი ბოსტანში მუშაობა, ხოლო რაც შეეხება ბოსტნეულს, ეს თავზე საყრელად გექნებათ.

მელითონე.

თემაზის დათვალიერება

ს.ო.ფ. თმარჯოლა (წესტ. რაიონი)
 — ვის დაეძებთ მეგობარო?
 — აფთიაქის გამგეს, ვანიჩქა მხედის ბინას.
 — ნათესავი, ხომ არ არის თქვენი?
 — სრულებითაც ვერ ვიცნობ, მხოლოდ პირადი საქმე მქონდა.
 — მაშ მხეიძე აქ აღარ ცხოვრობს...
 — რატომ?
 — თავის ოჯახის წევრებს სამსახური აფთიაქში ამოუჩინა და ცოლ-შვილიანად იმავე შენობაში გადასახლდა.

— მასე როგორ მოახერხა?
 — მხეიძემ პირადი განკარგულებით მოხსნა აფთიაქის თანამშრომლები და მისივე ბრძანებით მოადგილეთ დანიშნა თავისი ცოლი. დარაჯათ კი თავისი მოსაქმასხურე, ხოლო სიდერი და სიმამრი ჯერ-ჯერობით უადგილოთ არიან, მაგრამ ძალიან აიმედებს მათაც სამსახურის მალე მოვნიით.

ბ. შაბანაშვილი (სამტ. რაიონი)
 ვიდაც კაცი ღვინით ძალზე გაღვნილი ორლობებს აქეთ-იქით ასკდებოდა.
 — ვინ არის საწყალი ასე ძლიერ რომ დამთვრალა? — ვკითხე მე.
 — ჩვენი კოოპერატივის ნოქარია; აქაც ნიკოლეშვილი.
 — სად ყოფილა ნეტავი?..
 — მაგას ზომ რელიგიური დღესასწაული არ გამოეპარება, ალბად დღესაც იქ გაიღვებოდა. არტელის წვირი მაინც არ იყოს...
 თაღა.

(გაგრძელება)

ქობულეთიდან გავყვი
შავი ზღვის პირებს ფეხითა
ნაპირებს ეხეთქებოდენ
ტალღები კისრის ტეხითა

მანინჯაურში ჩავედი
იყო დღე იგი შაბათი.
ლიტერატურულ თემაზე
მომესმა ცხარე კამათი.
ყურა დაკუგდე,—დაობა
არ თუ კლებულობს, მატულობს...
თურმე **ბენიკო** იძახდა:

—„მე ტყავს გავაძრობ **ტატულოვს**“!
და **რადიანი** ბენიკოს
ეთანხმებოდა ამასი;
კვლავ სთქვა: ამ **ვოლსკის** რა უნდა,
მანაც, რომ შექმნა განგაში.

ბათომში ვნახე **კალაძე**,
ეძებდა თავის „ხატიჯეს“
ცხელოდა აღარ დავდექი.
თუმცა ძალიან მპატიჟეს.

აჭარისტანის პოეტებს
უნდა მივსწეროთ ბოდიში,
ვერ დავდექ რადგან იმ დღესა
მსურდა მენახა ოდიში.

ჰაეროპლანში ჩავჯექი
სწორედ როცა დადგა ბინდი,
სოჩისაკენ ვადავფრინდი.
სოჩისაკენ ვადავფრინდი.

ზუგდიდს რომ ვადაუარე
ტიციანს მოეპყარ თვალია
პოემას სწერდა ტროპიკულს, —
იჯდა, არ იყო მთვრალია;
ღვინო რომ ერთობ გაძვირდა,
აღბათ, თუ იმის ბრალია.

გავსცდი ათონს და გუდაუთს
გაგრავი დავიდე ბინა.
მრავალი კაცი და ქალი
მზეში სილაზე ეფინა.
მათ შორის **ბესო უდენტი** და
კვლავ **სერგო ამაღლობელი**,
ის რუსთაველის თეატრის
მაგინებელი, მგმობელი.
მაგრამ იქ აღარ ახდენდენ
თეატრის განქიქებასა;
ახალი ყოფის დამცველნი
ქალებს უძღვნიდენ ქებასა,
და უწონებდენ სირცხვილის
დაძღვევას — **გატიტვლებასა**.

მე ნადირაძე კოლაუ
შემომეფეთა ანკესითა:
—ეთევზობ, ვნადირობ, ვბანაობ,
მიყვარს ცხოვრება ამ წესით!..
ასე მითხრა და გამშორდა
მხიარულებით მისითა:

მას თავმომწენედ მიჰქონდა
სამი დამხრვალი ლიფსიტა.

იქიდან ტფილისს დავბრუნდი
სახელგამში შევიარე;
თუმცა დიდათ არა მწყალობს
იგი მზე და იგი მთვარე.
ნადავლიდან სულ სხვას მაქვს
ზურგიელი ანუ დოში,
მე კი თითო ჩაის კოვზი,
თვეში ერთხელ, მიწვევს გროში.

მითხრეს: — **მიწიშვილს** ვერ ნახავ,
თუმცა აქ სადღაც არიო,
სჯობს გაანებო თავი და
წახვიდე თუ იჩქარო.

ბარონის კაბინეტისკენ
გავბედე ვქინი პირი მე.
შენვლის თანავე მომესმა:
—„არა გვაქვს, შენი ჭირიმე“!..

მას ჰქონდა აწეული და
ჩამოშვებული ცხვირი მე.

კიკეთში რაჟდენ გვტაძებს
ვცწვიე, მეგობარია.
ლიტერატურას, ჰაერს, ტყეს
შეხეო საუბარია.
მითხრა: პროზაზე ვადაველ,
ლირიკა მეც მომწყინდაო,
ბელეტრისტების სარდლობა
არ დაგიმაღავ მინდაო.

კოჯორში ვნახე **გრიგოლი**;
ის ამტიცებდა ამასა:
—„ახალ რომანში ავსახავ
ჩემ პაპის მამის მამასა;

კვლავ ნახავთ **ირრუბაქიძე**
როგორ ხმარობდა ყამასა;
მაგრამ იმ ჟამად არ სწერდა
არც ლექსებს, არცა დრამასა.

გაიოზ ყირიმელი.

მალნი:—რა მომხიბლავი სიჩუმეა... მალე შელამდება და მინდორველს
ღამის ზეწარი დაფარავს.
—ჩემს გაფლანგულ ფულებს კი არავინ არ დაფარავს!..

(სცენა სოფ. ყაზბეგში)

— აბა დავიწყოთ!

— უპირველესად ყოვლისა ავირჩიოთ თამადა.

— მე თამადად ვასახელებ ჩვენი რაიკომის მდივანს ამხ. ტყაშალაძეს.

— ძალიან კარგი იქნება, იცოცხლეთ ამხ. ტყაშალაძე, გისურვებთ პირნათლად შეგესრულებით თამადის მძიმე მოვალეობა.

— გმაღლობთ ამხანაგებო თამადად არჩევისათვის, მაგრამ მართო მე ვერ გაუძლები ამოდენა კამპანიას, მომეცით ერთი „პაპოშნიკი“ მაინც.

— ვადაჭკორია, ვადაჭკორია! — გაისმა ხმები.

— დიდი სიაზოვნებით, ამხანაგებო, მაგრამ, რომ ვინმე ავად გახდეს და აფთიაქში წასვლა მომისდეს!?

— არა უშავს — რა, ხვალამდი მაინც არ მოკვდება უწყალოთ.

— მართალია, მართალი!

— ამხანაგებო! — დაიწყო თამადამ—ნება მომეცით პირველად ვადღეგრძელო ჩვენი „ყენადელი“, რომელმაც გაგვიმართა ეს მშვენიერი სუფრა, იქტომბრის რევოლიუციამ ბოროტლები აპყარა ქალებს. თქვენ ზღბათ ვახსოვთ ლენინის სიტყვები, რომ თვითუღმა „კუხარკამ“ უნდა შესძლოს სახელმწიფოს მარვთა - გამგებთ; დიდი მოძღვრის ამ ანდერძს პირველად ასრულებს ჩვენი „ყენადელი“, ამას ამტკიცებს თუ გინდათ ეს უხვი მასპინძლობა.

გაისმა ტაში და ვაშის ძახილი.

— სმენა, ამხანაგებო! — წარმოთქვა ისევ თამადამ: — სიტყვა ეკუთვნის კომკავშირელ ამხ. დარბაზვილს. აბა სთქვო, ამხანაგო!

— ამხანაგებო! მე წინასწარ ვგრძობ, რომ ბევრს არ მოეწონება ჩემი სიტყვა, მაგრამ მე მაინც ვიტყვი.

— სთქვით, სთქვით.

— ამხანაგებო! მე არ ვეთანხმები რაიკომის მდივანს, დღეს კი ჩვენ პატივცემულ თამადას ამხ. ტყაშალაძეს.

— რატომ, რაშია საქმე?

— საქმე იმაშია, რომ „ყენადელი“ კი არა, არც ერთი ორგანიზაცია არ მუშაობს ჩვენს რაიონში რიგაინ - პირიანათ.

— სცდებით ამხანაგო!

— სამწუხაროდ, არ ვცდები პატივცემულო ექიმო ვარდაშევო, ავილოთ თუ გინდ თქვენი საფადმყოფო; რასა შვავს ის? სალორეს უფრო წავავს, ვიდრე სამკურნალო სახლს.

— დახე, ჩვენი მოჯამავირე რაიებსა შკითხულობს! თვალი დაუღვებს ვინც შავას კითხვა ასწავლა.

თქვენ 600 მანეთად ნაყიდ ცხენს უფრო უვლით საავადმყოფოზე; რაიონში გამეფებულია ათასნაირი გადამდები სენი, თქვენ კი კავკასიანებს გასეირნება უფრო გემაზრვებთ, ვიდრე რაიონში ვავლა - გამოვლა. ასეთსავე უწყსროგობას აქვს ადგილი სხვა დარგშიაც.

— მაგალითად?

— არ არის ჩვენში გაფართოებულ სოცმეჯობრება, დამკვრელობა; არავითარი ყურადღება არ ექცევა კულტურულ მუშაობას. სამკითხველოში წიგნები არ არის, რადიო სდუმს, ცუდად არის დაყენებული მუშების დაზღვევის საქმეც, არავი-

თარი ყურადღება არ ექცევა საზოგადოებრივ კვებას, ლოთობა, ენატანიობა, ინტრიგანობა, — აი, რა ახასიათებს ზოგიერთს ჩვენს ორგანიზაციებს.

— თქვენი აზრით ვინ არის მერე ამაში დამნაშავე?

— ყოველივე ეს განლავეთ შედეგი ცუდი ხელმძღვანელობის, შედარებით უკეთ მიდიოდა საქმე ჩვენს რაიონში წინანდელ მდივნის დროს... ამისათვის მე ვადღეგრძელებ ძველ მდი...

— არ გაბეღო, თორემ, აი, ამ დანას ჩავკრავ გულში.

ძველი.

ნოქარი: — რას ჩახურჩულებ მაგ თევზს ამხანაგო?
 — შარშან მამა დამხრჩო წყალში და ვეკითხები, ხომ არსად უნახავს.
 — ვა, სიდან ნახავდა, როცა ეგ საწყალი თითონ შარშანწინ დაიჭირეს!

შეჯიბრი წყევლაში

(მარანი, აბაშის რაიონი).

მაკრინე: გაგიცივდა! თავი, გაგიჩინდა ფეხები, რავარც ჩვენი აღმასკომის წყალობით გაცივდა და გაჩინდა აღმშენებლობა მარნის თემში... უკან-უკან წვივდა შენი მოდგმა მონაგარები, ისე, რავარც თედორეს წყალობით უკან-უკან წვივდა ჩვენში ხიდებოგირებისა და გზების კეთების საქმე...

ელპიტე: გეიფიტა შენი ოჯახი და გახრიკინდა შენი გოგრა ისე, რავარც ჩვენი სამკითხველო გეიფიტა და გახრიკინდა მისი გამგის უმოქმედობით... დეგებრჩვა კვატეი წყალში, ისე, რავარც ნადიე იხრჩევა სამკითხველოში მტვერში და ნაგავში...

მაკრ. დაგიშავდა ცხვირი ისე, რავარც კომისიებმა სადღურის გვგმები დაამუშავეს...

ელპიტე: დეგეძინოს, დეგემართოს

გოულედიძარი ისე, რავარც ჩვენ საბიტ-კომისიას დეეძინა და არ ეღიროსა გაღვიძება; დეიხრჩვი და არ გეშეულა არაფერი ისე, რავარც ჩვენს ბაქანზე იხრჩევა ხალხი სიბინძურეში...

მაკრ.: შემესპე, მომიკვტი! იარა შენმა გვარმა სულ ტყულებში, ისე, რავარც თემის კულტკომისია ატყველებს ხალხს გასამართლების მოწყობაში... ამეგეწველა სული და დაგირჩა პირი დაღებულო, ისე, როგორც ჩვენს თავმჯდომარეს დოულდა პირი და ყვირილის მეტს არაფერს აკეთებს...

ელპიტე: დეგედსოს თვალები! ოუვარდა შენს ძღაბს თვალების პრუწვა და პაჭუნი და მოგჭრა თავი ქვეყანაში, ისე, რავარც ჩვენ თემში იფსება ყოველ დამე ელექტრონები და ხან-ხან დაგვიპრუწავს და დაგვიპაჭუ-

ნებს თვალს მოარშიყე ქალივით... როცა მორიგე ელმწყობს გამოელეძება ...

მაკრინე: აგცილდა ყველაფერი სიკეთე, გაძვერი ტრუბაში... ისე, რავარც ვალიკო ჯანელიძეს აცილდა წმენდაზე ხალხის რისხვა და გაძვრა უსაყვედუროთ. დაგეფარა სიკვდილი, ისე, რავარც აპგამწმენდ კომისიის თავმჯდომარე მიქაძე დეეფარა მარანში „ძმა-ჩიქებს“ და გააძვრინა ტრუბაში...

ელპიტე: ეგერია ოჯახი, რავარც ერემა გუგუშვილმა არია გლექკომის სასადილო და ოთახებს ათასგვარი სისაძაგლიზა აქირავენს... გადაგეკი-და ყოველგვარი ჭირი და დავიდარაბა, რავარც ვალიკო, დათიკო, მარუ-სია და ლადიკო გადაიკიონ მუშათა კორესპონდენტებს და არ აძლევენ მოსვენებას.

იმ დღეს რაიონულ ცენტრში ისეთი მდგომარეობა შეიქნა, ასე გვეგონებოდათ საალყო წესებია გამოცხადებული.

— აღმასკომი, სოფლის კავშირის განყოფილება, ბალ-ბოსტნის რწმუნებული, „პლოდოვოშიის“ ფილიალი, სამომხმარებლო კოოპერატივი, საკრედიტო ამხ-ბა და სხვ. საესე იყო მოფუსფუსე ხალხით. სახე ყველას უცნაური ქონდა, რაღაც საიდუმლო გამოიმეტყველებით.

— წინა კვირას ხომ ბევრი გაძვრა, ახლა მაინც მაგრად იყავით, თორემ წმედა არ ავცილდებოთ, ყველას მექანიკურად დაგიბოვით! თქვენ არ გესმით რა უდიდესი მოვალეობა გვაწევს! ჩვენ უნდა მოვსპოთ ახალი ბურჟუაზია, როგორც კლასი, რადგანაც კულაკობის ლიკვიდაცია რაღაც ჩვენგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო გადაგვადებინეს! — ასე გაისმოდა, სარაიონო დაწესებულებებში.

— ფხიზლად ბიჭებო, — აფრთხილებდა მილიციის უფროსი, გახსოვდეთ, რომ ჩვენ მუშურ გლეხური მილიცია ვართ! არც ერთი კვერცხი კერძო პირს, არც ერთი თავი ბოლოკი შეუტყავშირებელ მოქალაქეს!

— აგე, დაეაგროვებთ სურსათს და მერე ოზრახუმის გაცემაც მოწესრიგდება, ყველა მიიღებს ორდერებით, ყველაფერი კოოპერაციამ უნდა გასაღოს. ფრთხილად გეჭიროთ თვალი და ძველ ტანისამოსში გამოხვეული კულაკი საშუალო და ღარიბი გლეხი არ გეგონოთ! — არიგებდნ თანამშრომლებს კოოპერატივში.

დაირაზმა ხალხი. ყველა მზად იყო, რომ ბაზარზე სანოვაგით გამოსული გლეხებისათვის შესაფერი პასუხი გაეცათ.

დილა გათენდა, მაგრამ რა დილა! ცის კამარას სიფათში ეტყობოდა, რომ იმ დღეს ბაზარში დიდი ამბები დატრიალდებოდა და სარაიონო ქალაქის სოცსექტორი გამარჯვების დროშას ააფრიალებდა წვერილ საცალო კერძო ვაჭრების გავერანებულ საფლავეზე.

მართლაც, დილის 7 საათზე სოფლის გზაზე გამოჩნდა ორი გლეხი კალათებით.

— ფხიზლად ბიჭებო, ეგენი კულაკები არიან, ალბათ კერძო სექტორში მიაქვთ საქონელი! — გაისმა ხმები.

დამამზადებლებმა სული განაბეს და იერიშებისათვის მოემზადნ.

გლეხები მოახლოვდნ.

— სახეზე ეტყობათ, რომ მაგათ კერძო ვაჭრებთან აქვთ კავშირი, — გაისმა ჩურჩული კოოპმუშაკებში.

— გლეხები ბაზარში შემოვიდნ და ხალხში გაერივნ.

— რას ყიდით? — შეეკითხა მათ ვიღაც ლურჯ - ხალათიანი, რომელსაც იმ დღეს გამოსასვლელი დღე ქონდა.

— კვერცხია, ამხნავო, მაგრამ ჩუმად იყავი! წინა კვირას კვერცხიცა და ყველიც კოოპერატივმა წაიღო, არ გავაყიდვინეს. ახლა მარტო ჩვენ გავბედიდით სოფლიდან წამოსვლა, სხვები არ წამოსულან!

ლაპარაკში კიდევ სამიოდე მუშამოსამსახურე მოემატა და ის ორი ქალატი კვერცხი გაინაწილეს.

— აჰა, აიღეთ ფული...

— სტოპ! სტოპ! ხელები მალლა! არ გაუშვათ! — გაისმა უცებ დამამზადებლების, კოოპ. და მილიცმუშაკების მედგარი ხმები: მათ დასცხეს ყიფინა და ისეთი იერიში მიიტანეს

▲▲▲▲▲
მშვიდობიანობის ანგელოზები
ა ნ ხ

სხვადასხვა „განიარაღების“ კონფერენციის მონაწილენი.

გამყიდველ გლეხებსა და მყიდველებს, რომ ვერდენისა და ბასტილიის სინაგრეც ვერ გაუძღვებოდა დაიჭირეს ყველა. წაიყვანეს.

— მაშ ეს თქვენ ბრძანდებით, სასურსათო ბაზარს რომ არღვევთ, კერძოებს ამარაგებთ, კოოპერაციას გვერდს უხვევთ, კერძო კაპიტალს აწვითარებთ...

გლეხები გაშეშდნ. მყიდველები აღშფოთდნ.

— რა ამბავია, რა გაყვირებთ?

— როგორ თუ რა გვაყვირებს, ილან ძღვით კიდევ! აქ ბაზარში გამოღიხართ, კოოპერაციას არც კი ეკითხებით და უშუალო კავშირს იჭერთ გლეხთან, ყიდულობთ კვერცხს, რომ შეჭამოთ და ამოდენა დამამზადებლები და კოოპმუშაკები მშვერი დაგვეტოვოთ? იცით თუ არა თქვენ, რომ ჩვენ წვერილ - შვილის პატრონი ხალხი ვართ?

მყიდველები (ზოგი ბრიგადის წევრებიც აღმოჩნდა) კიდევ უფრო აღაშფოთა ამ ამბავმა, მაგრამ თავი შეიკავეს.

— ჰო, მართალია, მე ოცი კვერცხი ვიყიდე ამ გლეხიდან და ამით დავაბრკოლე ჩვენი კოოპერატივის საქმიანობა, — „გამოტყდა“ ერთი მათგანი, — დიღია ჩემი სასჯელი, მაგრამ სანამ გამსახლში ჩამსვამდეთ, ნება მომეცით ფოსტით დეპეშა გავგზავნო ქალაქში, ნათლიმამა მყავს ავით...

დამამზადებლები მოალბო დამნაშავეის გულახდილობამ და მისცეს დეპეშის გაგზავნის უფლება. არავინ იცის, რა ეწერა დეპეშაში, ოღონდ ეს კია მართალი, რომ დეპეშის გაგზავნის მეორე დღესვე ხსენებულ ქალაქს ცენტრიდან ეწვიენ ინსპექციის და სხვა დაინტერესებულ უწყებათა წარმომადგენლები.

შედეგი ის იყო, რომ „დამამზადებელთა“ საკმაოდ დიდ ნაწილს გამოეცხადა სასტიკი - საყვედური, გაფრთხილება და ზოგიც სასესებით განთავისუფლებული იქნა თანამდებობიდან სათანადო პანლურის დართვით.

აღლარ - აღლარსან.

კულაკ გაბო ბლიკეაძეს ნამუსის და სირდისის მართალია არაფერი შე- რჩენოდა, მაგრამ მისი ღიბიდან ორ ფუთ ქონს მაინც აიღებდა კაცი. ცხვირი კარგი ჯიშის გრძელ ბად- რიჯანს უგავდა. ყავდა მოჯამაგირე ალექსა.

— დრო წახდა, ამ ქიტე კომუ- ნისტებმა ამიშალეს ცხოვრების პრუჟინა, დაუჩემებიათ, კულაკობა ავლავმოთო, — ჩემმა აღმასკომის თავმჯდომარემ, ვენაცვალე ამას, ვა- რაყიან კისერში, ჩემი დაცვა მოინ- დომა, მარა უყიფინეს და მიაკრეს შუბლზე ოპორტუნისში და გადაზ- რა. არა, მართლაც რომ ჩემი ქონე- ბა კი გადახრა გიორგიმ, მარა მაინც ვერ მიშველა.

ასე ეჭიკჭიკებოდა თავის კენინა, ნინოს, რომლის ცხვირი კოლექტა- ვის ქართოფალს გავდა. ვაბოს, მუშ- კომის თავმჯდომარე, კარბზა მი- ადგა.

— გაბო, მოჯამაგირე გყოლია? უნდა აღვრიცხო, წერა-კითხვა უნდა ვასწავლოთ. გამოიძახეს მოჯამაგი- რე. მუშკომის თავმჯდომარემ თავის „შედგენილი“ ცირკულარი წა- უკითხა მოჯამაგირე ალექსას, რომელიც ასე თავდებოდა:

— „ინდივიდუალური წერა - კი- თხვის ლიკბინდაცია, ჩვენი კარდანი- ლური ამოცანების უკუნტულესი მი- ზანია, ამიტომ უყოთ ლიკვიდაცია მოჯამაგირეების წერა-კითხვას, და გავსწავლოთ წინ რეკონსტრუქტიულ პერიოდის უპერიოდისაქენო“.

— ვერაფერი გავიგე ჩემმა ლალა, რაც შენ წაიკითხე ქიტე ძაღლო — უთხრა ალექსამ. მართლაც ვინ ვაი- გებდა თავმჯდომარის შედგენილ ცირკულარს, თურმე მან ცენტრი- დან შიღებული ცირკულიარი, რომელიც გასაგები ენით იყო დაწერი- ლი, „შეაკეთა“. აბა რის თავმჯდო- მარე იყო ას, თუ ცვლილებას არ შეიტანდა შიგ.

ასე იყო, თუ ისე, შეთანხმდინ. ალექსამ დაიწყო წერა-კითხვის სწა- ვლა. ვაბოს თავზე თხები ღორის ჯაგარივით აებურძგა, არ მოეწონა ეს ამბავი. ალექსა დროს იზოვიდა თუ არა, ხმა-მაღლა კითხულობდა „ანბანს“;

— „კულაკი ჩვენი მტერია, მას სასტიკი ბრძოლა უნდა გამოუცხა- ლოთ“ და სხვა.

— რაო, ვინ ვითხრა ბჭო, რომ კულაკი მტერიაო, მაგას ვასწავლი- ან შენ? პარდაპირ ნომრები ამიშა- ლა ამ ცინგლიანმა, მოჯამაგირის

სწავლა სად გავიწილა — მამაჯა- ნოვის მოშლილ არღანივით ღრია- ლებდა კულაკი.

ალექსამ ისწავლა წერა - კითხ- ვა. ვაიგო ქვეყანაზე, თუ რა ხდება. „ტარტაროზა“ გამოიწერა და კითხ- ხულობდა. ერთ დღეს ერთი წერი- ლიც კი გაუშვა „ტარტაროზ“-ში კუ- ლაკ ვაბოზე, რომ ვაბო მთელი და- მე ნიშადურ ამოცებულებით გამ- წარებული დაძუნძულებდა ეზოში.

ერთ დღეს კულაკი საბჭოში და- იბარეს.

— შენმა მოჯამაგირემ თავის ხე- ლით დაწერილი განცხადება შემო- იტანა, თურმე ხუთი წელია ისე

გყოლია, რომ ჯამაგირი არ მიგე- ცია და საბჭომ სდომაზე დაადგინა, გადაუხადო ხუთასი მანეთი.

— ვაა, ეგ რა ხათა მიყო, განა მა- გისტვის ისწავლა წერა-კითხვა, მაგ სბოლოჩმა, მაგ კონწომოლამ — ბე- ბერ ტახივით ქმინავდა ვაბერილა ვაბო.

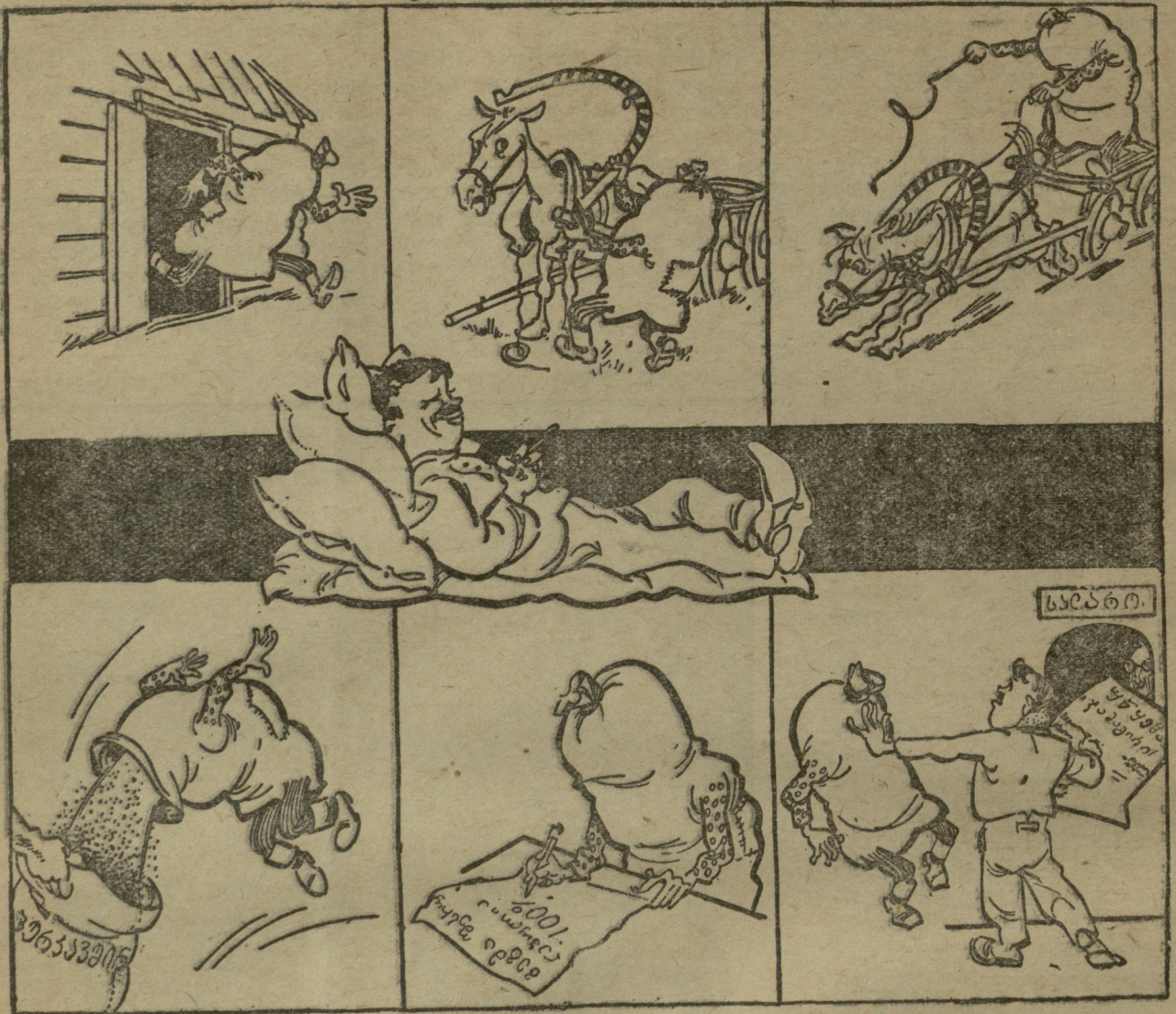
— რას იზამ ვაბო, ასე იცის წერა- კითხვის სწავლებამ და განათლებამ. ის დრო უკვე მამაშინის სულს გაყვა, სიბნელით რომ მოჯამაგირეს ჩავ- რავდიო „დაამუშვილეს“ კულაკი და ხუთასი მანეთი ჯიბიდან ამო- ცოცდა.

ივანია.

კავშირის ანარიცხები თავის დროზე არავის შეაქვს..

მშვენიერთა ხელმწიფეო გვკლავს სიზოკე შენია. ანარიცხებს რომ იხსენებ, რატომ არა გრცხვენია?

...ჯამაგირს კი მე თითონ ავიღებ.

დ ე კ ე უ ე ბ ი

„გუნი“ მხარი

სტალინისი (რკ. გზ. მთავარი ანგარიანი). ბიუროკრატობს ელენე, (კიკნაძე მისი გვარია), თავის კაპრიზებს ატარებს, საქმე სულ არივ-დარია: თან ამ სიტყვებით ამაყობს: „ბულალტერი მყავს ქმარია“. (ხო—)

„სოცუეჯიზმი“

სად. შორაპანი. ადგილობრივმა ფოსტის განყოფილებამ წარმატებით დაიწყო საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარება, ჯერ-ჯერობით დათესილია რამდენიმე ათეული წერილი, რომლებსაც გლეხები გზაში ნახულობენ. გადაწყვეტილია აგრეთვე ძირულის, ხარაგოულის და ხარის ფოსტის განყოფილებების სოც. შეჯიბრში გამოწვევა. (დ. შორაპნელი).

იერიში

ქირულა. (ზესტაფონის რაიონი). გუშინ დაიწყო ჭიალეების სასტიკი იერიში ადგილობრივ მუშათა კოლპურატის ფურნზე. მოქალაქეებს გადაყლაპული აღმოაჩნდათ ჭიალეების რამდენიმე პარტია. თვით ჭიალეებს კი ჯერ-ჯერობით არც ერთა მოქალაქე არ გადაუყლაპავთ. მოელიან ტარაკანების დამზარე რაზმებს. (..კირკიტა“).

„ტიკო-ტიკო“

ველისცინე. კვირაში აქ ერთხელ, იმართება ცეკვა, უვლიან იქ დავლურს: მარო, მიშა, კეკა, მოდიან ცეკვაზე აძლევენ ექვს შაურს; ისმენენ იქ მხოლოდ გინებს და ხმაურს. გიჟი, ლოთი, ფოთი, სუყველა იქ არის და მეპურე სიკო ყირაზე გადადის. იმართება ცეკვა, თავს უკრავენ სიკოს, მეგარბონენ „ქყანტო“ უკრავს „ტიკო-ტიკო“..ს.

50 კაპიკის გადაჯარბებით

უაძვიეს ვაგონმა № 86-მა, გუშინდელი დღის სამ-რეწვ-საფინ. გეგმა შეასრულა 50 კაპიკის გადაჯარბებით, მით, რომ კონდუქტორმა ათი შაურით დააჯარიმა სოფ-ლეელი გოიბი გაჩერებული ვაგონიდან გადმოხტომისათ-ვის.

იზივითი უამთხვევა

ტფ. სასწრაფო დახმარების ავტო-მანქანამ გვერდი ჩაუარა ქუჩაში მიმავალ მოქალაქეს. არც მანქანა და არც მოქალაქე არ დაზიანებულან. შეუკავშირებელი მასუბრე-ბლები გააკვირვა ამ უჩვეულო ამბავმა.

უსწაური მოვლენა

შეგებულებიდან დაბრუნდა რევისტრატორი კოწო კანჭიძე, რომელსაც ბინა გაუტყეხელი და გაუქურდავი და-ხვდა.

აღაფროთეაელი სპეკულიანთა

ნიახურ-ნაწარმის ადგილკომმა მოახდინა თავდასხმა ტფილისის ბაზრებზე და სხვათაშორის, ერთ-ერთ მეფხო-ვეს აღმოუჩინა გირვანქა ტიანუშკა, რომლის გაყიდვა-საც იგი აპირებდა სპეკულიანთისა და ბაზარზე არეც-და-რეცის გამოწვევის მიზნით. „ტიანუშკა“ ჩაიბარა ადგილ-კომის ტენზიკურმა მდივანმა და შესანახად გადასცა თა-ვის საკუთარ სიდერს.

ვისია ნივთები?

მუშკოპის საგაქროში იზოვეს ახალი ხილი და აა-მიდორი, ბოროტი ენები ამბობენ, რომ ეს ნივთები ალბათ დარჩებოდა ვინმე სოფელეს, თორემ მუშკოპი ახალ ხილს პრინციპიალურად არ მოიტანდაო.

დაიკარგა ლოდინი

გულდამწვარი ტფილისის ფართო მომხმარებელი გვთხოვდენ გამოვაცხადოთ, რომ მათ უკვე დაკარგეს მოთმინება განჯის ყურძნის მოლოდინში მუშკოპის სა-თანადო სავაჭროების წინ.

ივიღვა ორდერი

იყიდება შეშის ორდერი, მოცემული მუშკოპისა-გან. ორდერის პატრონი შეშას მიიღებს დაუყოვნებლივ, — ე. ი. 1931 წლის გაზაფხულზე. იქვე, შეშის საწყობებ-თან (დიდუბესა და ავლაბარში) დაარსებულა მოქალა-ქეთა ტყავის გამზღელ მეფურგონების არტელი, მისში შედიან გადაკვალიფიკაციებული ტყავის მძრობელი მე-ფურგონენი, რომლებიც „ჩეთვერი“ შეშის გადმოზიდვი-სათვის მოქალაქეებს კუდის რიკამდე აძრობენ ტყავს.

გოღოგრი

მერიკოს (აქვე) იწერებით
„სატრფომ დამღუპა, დამტოვა
საქმე რამ მიყო ავია,
შენ მომეშველე ტარტაროზ.
უნდა მოვიკლა თავია.
როცა მზე ჩავა, მნათობი,
მაშინ გამოვალ კარშია,
წავალ და ვერის ხიდიდან
გადავარდები მტკვარშია“.

მოასწარიტ, სანამ თბილი დარებია, თუ შენ გე-ვლა მაშინ მუზაც დაგიობლდებათ და ჩვენი სარედაქციაო გუდოროცი!

გიტოს (აქვე) მივიღეთ თქვენი ლიშა, რომელიც ასე იწყება:

„უნივერსეტში მე არ მიმიღეს;
დანა გამირკვეს საბრალოს ყელსა
თვითონ მიხვდები, ტარტაროზ, აწი
თუ რა ხელობას მოვიკლებ ხელსა“.

რას გვემუქრებით ამხანაგო! პოეტობა უკვე დაგი-წყიათ და სხვა რაღა შიგიაზინებს?!

ხონელს (ქ. ხონი): თქვენს გალექსილ „სონის მბებში“ ვკითხულობთ:

„რკინეულის მალაზიას
ყავს კოხტა ქალი მოლარეთ,
თუმცა იგი ღამაზია,

მაგრამ მუშტარს ხვდება მყრალეთ“.

არც თქვენი ლექსის სხვა ადგილებშია ამაზე უფოო სურნელოვანი. „იასნო დალშე“...

ანდროს (ფოთი) ჯერ-ჯერობით თქვენი ლექსის ნაწყვეტებს აქვე ვათავსებთ. თუ უკეთ დაამოზიანებთ, დაგაწინაურებთ და ცალკე გაუშვებთ.

სტეფანოვის სიმღერა

„მყავდა მეგობრათ მე ბოკერია,
მთავარსარდალი ბანდიტურ ფლოტის,
და მენშევიკურ დროის სიმწარეს
მან აზიარა საწყალი ფოთი.
მაგრამ რას იზამ? უკუღმართია,
ცხოვრების ძალთა მრუდე ტრიალი,
ბოლშის სანთელი სულში ანთია,
და ავ-ფიქრების მაკრთობს რიალი.
სამსახურიდან მიკრეს პანდური,
„შავრაზმელი და თუქსუნი ხარო“,
მაჭამეს პრასა და ნიახური
(დროვ! გაფრენილო... დაუფიწყარო).
დღეს ტაძარში ვარ, ღმერთს ვევედრები.
„ღმერთო ვიწვები ანთებულ კარზე“
და უნუგეშო ჩემი ცრემლები
ბულბულელებით დამსხდარან ცხვირზე.

დილიკაშრაილს (ზესტაფონი) იწერებით: აქაურ რკინის გზის შრომის სკოლის გალობის მასწავლებელი მოწაფეებს სცემსო.

შე კაი კაცო, ჯერ სამოსწავლო წელი თითქმის არც კი დაწყებულა და ცემა-ტყეპით როგორ დაიწყებს პედა-გოგი გაკვეთილის უფერტიურას? სიცრუე უნდა იყოს. თუ მართალია, მაშინ მასწავლებელს ალბად ეჭავება ხე-ლები, და არა მარტო ხელები...!

აუჯაკოთვი

— რად მივაქვს ეგ საქონელი ამხანაგო?
 — ისე... შენსავით!... მომარაგების კაშპანია და მეც ვიმარაგებ.